Gospodarka wodami w Wlk. Brytanii i Szkocji w kontekście realizacji celów RDW i ochrony przeciwpowodziowej

Artur Furdyna
Towarzystwo Przyjaciół Rzek Iny i Gowienicy

WODNY OKRĄGŁY STÓŁ
Partnerstwo na rzecz społeczeństwa i przyrody
NFOŚiGW
EKO UNIA

„RRC Manual of River Restoration Techniques...” 1999

Polskie Wydanie „Przyjazne Naturze....2006

- http://therrc.co.uk/index.php

Ponad 1000 działań renaturyzacyjnych w ciągu ostatnich 30 lat

- Wiele z nich jako istotna część zawierało działania poprawiające bezpieczeństwo pwodź przez odtwarzanie naturalnej retencji, wydłużanie koryt cieków, oddawanie rzekom terenów zalewowych

Agencja środowiska

zespół wykonawczy przy sekretarzu stanu ds. środowiska, żywności i regionu Walii

http://www.environment-agency.gov.uk/
-informacje o aktualnych stanach wód
-informacje o systemie zarządzania ryzykiem powodziowym- http://www.environment-agency.gov.uk/homeandleisure/floods/default.aspx
-- w każdej chwili można po wpisaniu kodu lub nazwy miejscowości poznać ew zagrożenia
-sposoby ewakuacji
Większość agencji ma charakter ponad departamentowy i stanowi nadrzędną władzę. Pozwala to całościowe zarządzanie problematyką wodną

Agencja na rzecz ochrony zasobów naturalnych Szkocji przy departamencie Środowiska

Agencja przy ministerstwie rolnictwa i wsi Irlandii Płn.

Angielska Agencja ds. ochrony zasobów naturalnych przy min. Środ. Żywn. I Wsi

Szkocka Agencja Ochrony Środowiska

Agencja Środowiska Irlandii Płn.

Over 5 million people in England and Wales live and work in properties that are at risk of flooding from rivers or the sea.

- http://www.environment-agency.gov.uk/homeandleisure/floods/default.aspx

Midlands Catchment Flood Management Plans (CFMPs) 2009

Dla Walii i Anglii 77 CFMP

Pierwszy w historii Wlk. Brytanii kompletny plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla całych regionów na najbliższe 50 do 100 lat. Nie obejmuje powodzi od morza.

Dla obszarów nadmorskich oddzielny plan-

Shoreline Management Plans (SMPs).

http://publications.environment-agency.gov.uk/pdf/GEMI0909BQYN-e-

operational flood
storage areas- FSA and
biodiversity
Final report
October 2009

Rząd w 2005 podjął decyzję w ramach realizacji WFD
” Przygotować przestrzeń dla wód”

http://www.defra.gov.uk/environ/fcd/policy/strategy.htm

Pitt Recommendation 27 Working Group’s working definition

Working with natural processes means taking action to manage flood and coastal erosion risk by protecting, restoring and emulating the natural regulating function of catchments, rivers, floodplains and coasts…

Zadaniem Agencji środowiska było zbadanie i wypracowanie metod połączenia zadań wyznaczenia i stworzenia obszarów zalewowych z zadaniami ochrony przyrody, oraz analiza wpływu konkretnych lokalizacji na zadania ochrony siedlisk oraz ekosystemów

- zaangażowano Halcrow Group Limited, oraz ekspertów/naukowców (Cranfield University

  and the Open University)

  projekt ograniczony został do terytorium Anglii

  z dwóch źródeł wyjściowych sporządzono listę około 1000 obszarów nadających się na poldery. Ich wielkość wacha się od ułamka ha do 2300 ha. Większość w granicach kilkudziesięciu ha

  wykorzystano zarówno obszary naturalne, zwykle bez ingerencji w koryto samej rzeki, tworząc przelewy i systemy wolno oddające wody wezbraniowe jak i sztucznie zbudowane, czasem budując zapory, dla wychwycenia i redukcji fali wezbraniowej

River Gaunless – obszar zalewowy z użyciem sztucznego piętrzenia, wysokość 12m, długość tamy 350 m, maksymalne przyjęcie wody 11,5 m/s, założony na zalewnia raz na dwa lata. Większość obiektów zaplanowana jest na wodę coroczną.

Todmorden FSA bez przetamowania na rzece, wykorzystano obszar rekreacyjny, pojemność 22 500 m³, obwałowanie 270 m, wys 3 m, przelew wyliczony na wodę 10%

Ocena środowiskowa efektów FSA nie wypadła korzystnie, szczególnie dla obiektów z przetamowaniem cieków. Zaledwie 5% z nich uzyskało pozytywne referencje. Zdecydowanie lepszym rozwiązaniem jest stosowanie przelewów bez ingerencji w samo koryto cieku. Raport wskazuje na konieczność przeznaczania na takie zadania terenów silnie przekształconych, typu, pastwiska, naturalne tereny zalewowe, parki, bez cennych składników przyrodniczych. W przypadku Anglii ponad 700 wyznaczonych obszarów ma niską wartość ekologiczną. Raport wskazuje na wyznaczanie przede wszystkim naturalnych zalewisk, odciętych wcześniej obwałowaniami, jako najmniej szkodliwe ekologicznie. Wypracowano cały zestaw różnego typu przepustów i upustów pozwalających na sprawne użycie obiektów FSA

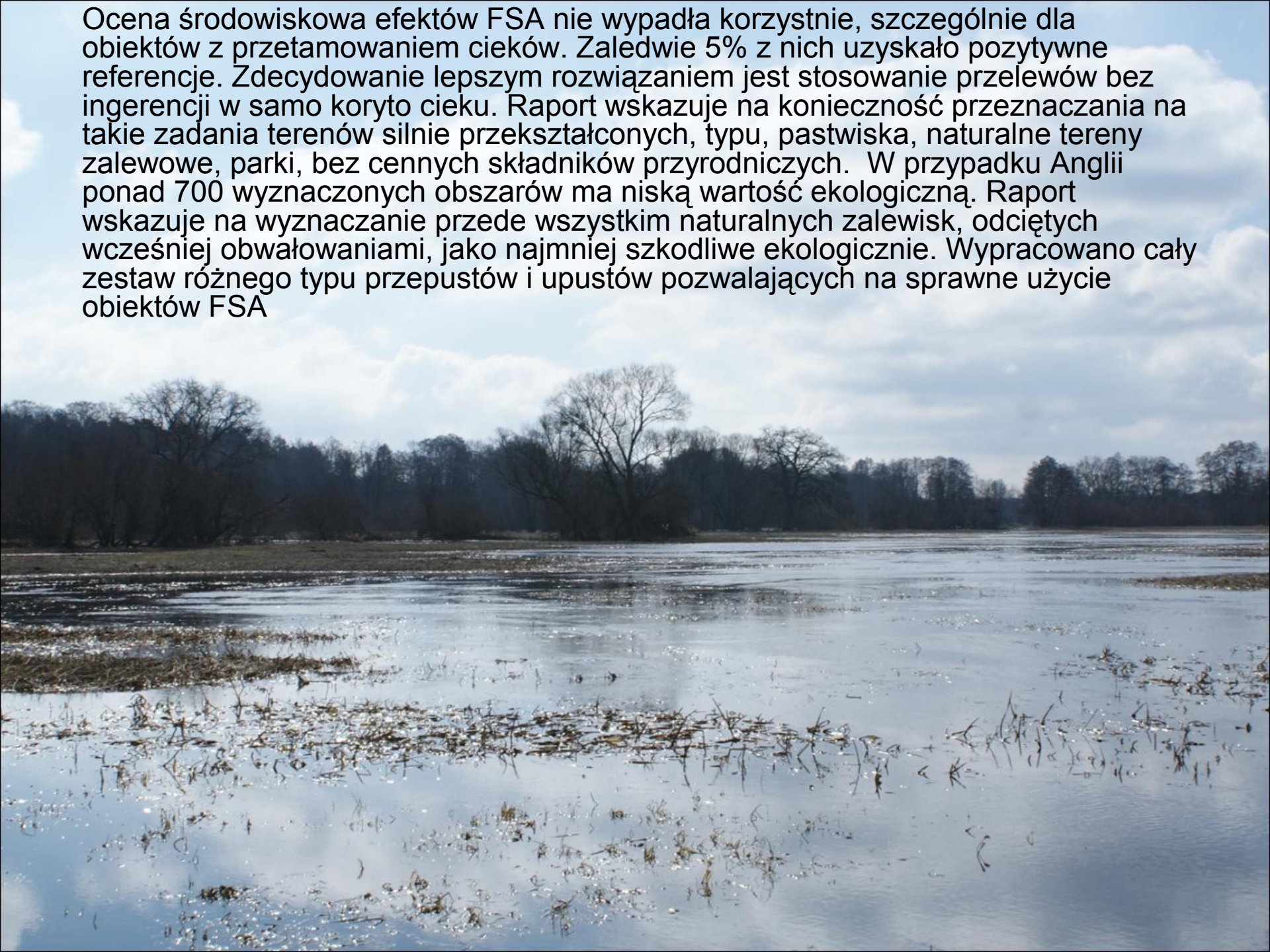

Projekt White Cart Water- Szkocja

Władze Galsgow od dłuższego czasu nosiły się z zamiarem podniesienia obwałowań nad Clyde, dla przepuszczenia regularnie nawiedzających ten region wysokich i gwałtownych wezbrań. W ubiegłym stuleciu miało to miejsce 20 razy, w tym kilkakrotnie wody zalewały część miasta i regionu. W efekcie analizy zrezygnowano z tego pomysłu, jako mało skutecznego oraz kosztownego, na rzecz poprawy retencji zlewni powyżej miasta .

początek- analiza stanu dopływu White Cart Water- głównego dopływu Clyde, który potrafi w ciągu 12 godzin wezbrać 6 metrów- 1984, 1994 and 1999.

Postanowiono w maksymalnym stopniu zredukować wezbrania przy wykorzystaniu naturalnych warunków retencji wód opadowych

Wytypowano 3 duże obszary zalewowe : Blackhouse near Newton Mearns, Kirkland Bridge near Eaglesham, and Kittoch Bridge near Carmunnock. Największy koło Kirkland Bridge ma założoną pojemność 1 mln m³ przy powierzchni 42 ha. Założenia projektowe na wodę 0,5%

Obok działań głównych ruszyła kampania odtwarzania torfowisk i obszarów podmokłych w dorzeczu oraz redukcji obszarów z drenażami. Sleach Bog 149 ha, Parkin's Moss and Melhven Moss 84 ha. Części dolin rzecznych objęto programami odtwarzania zalesień np. Ettrick Flood Plain. Szkoci, podobnie, jak inni mieszkańcy Wysp Brytyjskich dbają bardzo o zrównoważone kierunki rozwoju oraz zachowanie lub odtworzenie naturalnych zasobów przyrody, bowiem opierają na tym liczne przedsięwzięcia turystyczne z zauważalnymi profitami. Czują się także odpowiedzialni za stan środowiska dla przyszłych pokoleń

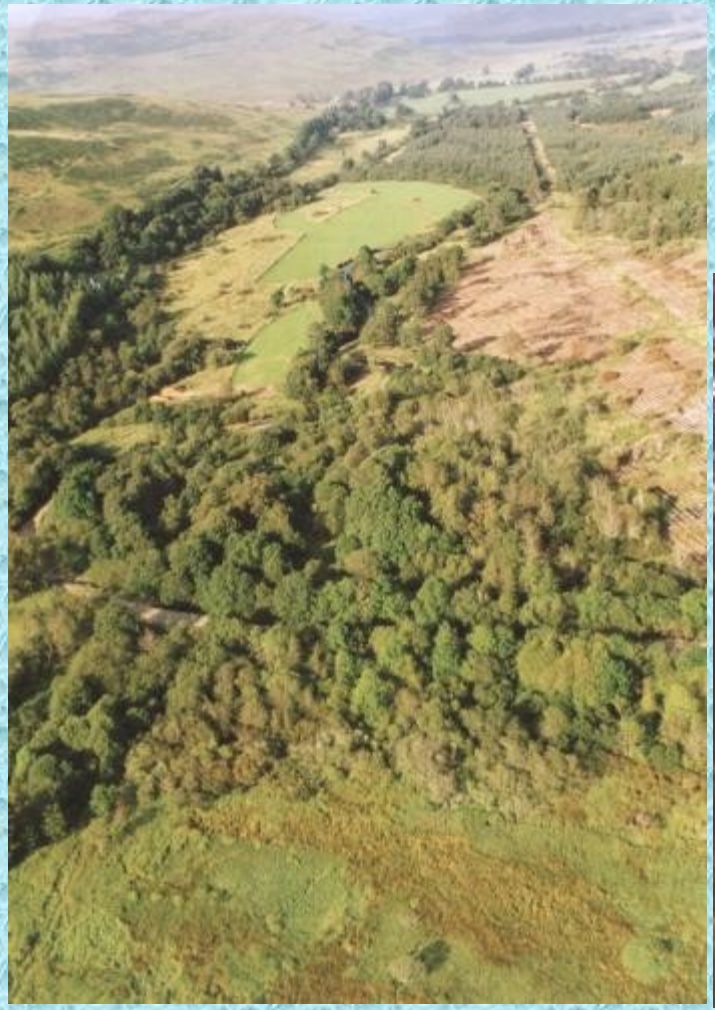

- Ettrick Flood Plain

Dziękuję za uwagę